

DE VLAAMSE MINISTER VAN Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de beleidstaken voor de evaluatie en beheersing van omgevingslawaai.
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De omzetting van EU Richtlijn 2020/367, die de bijlage III van Richtlijn Omgevingslawaai wijzigt, vereist een aanpassing van **bijlage 2.2.4.3 van titel II van VLAREM** 'Bepalingsmethoden voor schadelijke effecten'. door de bepalingmethoden op te nemen die voorzien zijn in Richtlijn 2020/367. Deze bepalingmethoden voor schadelijke effecten van omgevingslawaai omvatten **dosis/effectrelaties** en worden gebruikt voor het **opstellen van de geluidsactieplannen in het kader van de uitvoering van Richtlijn Omgevingslawaai**.

Verder wordt titel II van VLAREM aangepast wat betreft de **rapporteringsverplichtingen voor Richtlijn 2002/49/EG** naar aanleiding van Verordening (EU) 2019/1010.

Tot slot wordt ook de **inwerkingtreding** voorzien van bepaalde **artikelen van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019** tot wijziging van titel II van VLAREM, wat betreft de beleidstaken betreffende de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai en de sectorale voorwaarden voor luchthavens, en tot opheffing van de beslissingen van de Vlaamse Regering van 7 september 2007 en 7 december 2007 betreffende de aanduiding van de bevoegde instanties in uitvoering van Richtlijn 2002/49/EG inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Beleidsmatige doelstelling

- **Richtlijn 2002/49/EG** inzake de evaluatie en beheersing van omgevingslawaai (de *Richtlijn Omgevingslawaai*) beoogt binnen Europa een gemeenschappelijke aanpak te bepalen om op basis van prioriteiten de schadelijke gevolgen, hinder inbegrepen, van blootstelling van omgevingslawaai te vermijden, te voorkomen of te verminderen.
Hiertoe worden de lidstaten ertoe gehouden elke 5 jaar geluidsbelastingkaarten op te maken, het publiek in te lichten over omgevingslawaai en de effecten ervan, en actieplannen aan te nemen.
Lidstaten worden geacht over de uitvoering van de bepalingen binnen vastgestelde termijnen te rapporteren aan de Europese Commissie.
- **Omzetting van Richtlijn 2020/367** van de Commissie van 4 maart 2020 tot wijziging van bijlage III bij Richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de vaststelling van bepalingsmethoden voor de schadelijke effecten van omgevingslawaai betreft (verder “Richtlijn 2020/367”).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vorige adviezen

Dit voorontwerp doorliep een publieke consultatie van 20 augustus 2021 t.e.m. 18 september 2021. Een samenvatting van de ontvangen inspraakreacties en de verwerking ervan werd opgenomen onder punt 2B.

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/308 van 20 juli 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 27 augustus 2021 verkregen.

De Vlaamse Regering keurde voorliggend ontwerp principieel goed op 10 december 2021 (VR 2021 1012 DOC.1373).

Advies nr. 70.701/1 van de Raad van State werd op 11 januari 2022 verkregen. Voor een bespreking hiervan wordt verwezen naar punt 4.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Europese Richtlijn Omgevingslawaai (RL 2002/49/EG)

In uitvoering van de Europese richtlijn omgevingslawaai (RL 2002/49/EG) moet het Vlaamse Gewest haar bevolking voorlichten over de schadelijke effecten van omgevingslawaai.

Dit gebeurt door in de 5-jaarlijks op te maken geluidsactieplannen voor belangrijke wegen, spoorwegen, luchthavens en agglomeraties schattingen op te nemen van de vermindering van de schadelijke gevolgen als gevolg van de maatregelen die men voornemens is te nemen. Daarenboven moet deze informatie ook aan de Europese Commissie worden toegezonden.

Deze richtlijn is van toepassing op belangrijke wegen¹, belangrijke spoorwegen², belangrijke luchthavens³ (luchthaven Brussel-Nationaal) en belangrijke agglomeraties⁴ (Antwerpen, Gent, Brugge en Leuven). Binnen de belangrijke agglomeraties heeft dit betrekking op alle wegen, alle spoorwegen, luchthavens (Antwerpen) en industrie.

Deze schadelijke effecten moeten bepaald worden aan de hand van dosis/effectrelaties die in bijlage III van Richtlijn 2002/49/EG worden opgenomen. Tot dusver waren geen dosis/effectrelaties opgenomen in bijlage III. Lidstaten waren bijgevolg vrij in de keuze van dosis/effectrelaties om het effect van lawaai op de bevolking in te schatten.

De bepalingen van Richtlijn 2002/49/EG zijn voor het Vlaamse Gewest omgezet in titel II van VLAREM.

Er werden al drie volledige rondes (met referentiejaren 2006, 2011 en 2016) van rapportering van geluidsbelastingkaarten en geluidsactieplannen doorlopen. De uitvoering van de vierde ronde (met als referentiejaar 2021) is momenteel in voorbereiding.

Omzetting van Richtlijn 2020/367

Met de aanneming van Richtlijn (EU) 2020/367 tot wijziging van bijlage III bij Richtlijn 2002/49/EG wordt nu wel een concrete invulling gegeven aan de te hanteren dosis/effectrelaties. Deze Richtlijn moet uiterlijk op 31 december 2021 worden omgezet in intern recht.

Voor de omzetting van Richtlijn 2020/367 moet bijlage 2.2.4.3 van titel II van VLAREM 'Bepalingmethoden voor schadelijke effecten' worden aangepast.

Daarnaast worden een aantal andere bepalingen in titel II van VLAREM en de bijlagen gewijzigd.

Aanpassing van bijlage 2.2.4.3 van titel II van VLAREM

In bijlage 2.2.4.3 van titel II van VLAREM 'Bepalingmethoden voor schadelijke effecten' zijn er vooralsnog geen specifieke dosis/effectrelaties opgenomen wat betreft omgevingslawaai. Een inschatting van de gezondheidseffecten (d.i. hoge mate van hinder en hoge mate van slaapverstoring) gebeurde bij de opmaak van de geluidsactieplannen tot nu toe op basis van de dosis/effectrelaties die zijn opgenomen in een rapport uit 2010 van het Europees Milieuagentschap⁵.

De nieuwe dosis/effectrelaties, opgenomen in Richtlijn 2020/367, worden thans overgenomen in bijlage 2.2.4.3 van titel II van VLAREM.

Aanpassing van titel II van VLAREM met betrekking tot de rapporteringsverplichtingen voor Richtlijn 2002/49/EG naar aanleiding van Verordening (EU) 2019/1010⁶

Een Europese verordening is een bindende rechtshandeling die in de hele EU van toepassing is en vereist in principe geen omzetting. Verordening (EU) 2019/1010 brengt echter wijzigingen aan in de rapporteringsverplichtingen voor Richtlijn 2002/49/EG, die opgenomen zijn in titel II van VLAREM.

¹ Regionale, nationale of internationale weg, als aangeduid door de lidstaat, waarop jaarlijks meer dan 3 miljoen voertuigen passeren.

² Spoorweg als aangeduid door de lidstaat, waarop jaarlijks meer dan 30 000 treinen passeren.

³ Burgerluchthavens, als aangeduid door de lidstaat, waarop jaarlijks meer dan 50000 vliegtuigbewegingen plaatsvinden (zowel opstijgen en landen zijn bewegingen), met uitsluiting van oefenvluchten met lichte vliegtuigen.

⁴ Deel van het grondgebied van een lidstaat, als afgebakend door deze lidstaat, met een bevolking van meer dan 100 000 personen en een zodanige bevolkingsdichtheid dat de lidstaat het als een stedelijk gebied beschouwt

⁵ EEA (2010), Good practice guide on noise exposure and potential health effects, EEA Technical report No 11/2010, European Environment Agency, Copenhagen.

⁶ Verordening (EU) 2019/1010 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de onderlinge afstemming van de verslagleggingsverplichtingen op het gebied van de milieuwetgeving, en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 166/2006 en (EU) nr. 995/2010 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2002/49/EG, 2004/35/EG, 2007/2/EG, 2009/147/EG en 2010/63/EU van het Europees Parlement en de Raad, Verordeningen (EG) nr. 338/97 en (EG) nr. 2173/2005 van de Raad, en Richtlijn 86/278/EEG van de Raad.

Verordening 2019/1010 zorgt er o.a. voor dat artikel 8, lid 5 van Richtlijn 2002/49/EG als volgt wordt vervangen:

„5. De actieplannen worden in geval van een belangrijke ontwikkeling die van invloed is op de bestaande geluidshindersituatie en daarnaast ten minste om de vijf jaar na de datum van goedkeuring van die plannen getoetst, en zo nodig herzien. De toetsing en herzieningen, die ingevolge de eerste alinea in 2023 moeten plaatsvinden, worden uitgesteld naar uiterlijk 18 juli 2024.”;

Daar de rapporteringsverplichtingen opgenomen zijn in VLAREM, is het aangewezen om de bijlagen en de artikelen van titel II van VLAREM die hierop betrekking hebben waar nodig te actualiseren. Aldus voert dit voorontwerp van besluit een wijziging door in paragraaf 7 van artikel 2.2.4.4.1 van titel II van VLAREM.

Verder zijn door Verordening 2019/1010 wijzigingen aangebracht aan Richtlijn 2002/49/EG wat betreft de verslagleggingsverplichtingen die door de lidstaten moeten gebeuren. Deze zijn een aanvulling op de bepalingen die in VLAREM zijn opgenomen en zijn dus niet tegenstrijdig met deze bepalingen.

Inwerkingtreding van bepaalde artikelen van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019⁷

Artikel 16 van het besluit van 3 mei 2019 bepaalt dat artikel 2 tot en met 7 van dat wijzigingsbesluit in werking treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum. In het verslag aan de Vlaamse Regering bij dit besluit wordt aangegeven dat deze artikelen pas in werking treden van zodra de geluidsactieplannen voor referentiejaar 2016 definitief zijn vastgesteld. Tot zolang blijven de oude werkwijzen van toepassing.

De geluidsactieplannen met referentiejaar 2016 zijn reeds goedgekeurd. Op 7 juni 2019 keurde de Vlaamse Regering de geluidsactieplannen voor belangrijke wegen en belangrijke spoorwegen definitief goed, op 28 juni 2019 de geluidsactieplannen voor de agglomeraties Antwerpen, Brugge en Gent en op 15 oktober 2021 deze voor de luchthaven Brussel-Nationaal.

Voor de uitvoering van de vierde ronde van Richtlijn Omgevingslawaai (opmaak geluidbelastingkaarten en geluidsactieplannen voor referentiejaar 2021) is het echter noodzakelijk dat de nieuwe aanduiding van bevoegde instanties voor uitvoering van Richtlijn 2002/49/EG in werking treedt. En dus dat artikelen 5, 6, en 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019 in werking treden.

Voorliggend ontwerp besluit zorgt er bijgevolg voor dat artikel 2 tot en met 7 van het besluit van 3 mei 2019 in werking treden op moment dat ook dit besluit in werking treedt (d.i. tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad).

B. PUBLIEKE CONSULTATIE OVER HET VOORONTWERP VAN BESLUIT

De periode van publieke consultatie liep van 20 augustus 2021 tot en met 18 september 2021. Zowel het voorontwerp van besluit als de ontwerp nota aan de Vlaamse Regering werden hiertoe op het IBO-platform en op de website van Departement Omgeving gepubliceerd.

⁷ Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019 tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de beleidstaken betreffende de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai en de sectorale voorwaarden voor luchthavens, en tot opheffing van de beslissingen van de Vlaamse Regering van 7 september 2007 en 7 december 2007 betreffende de aanduiding van de bevoegde instanties in uitvoering van Richtlijn 2002/49/EG inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai.

Het voorontwerp van besluit waarover de publieke consultatie werd georganiseerd bevatte naast bovenvermelde wijzigingsvoorstellen tevens een voorstel van aanpassing aan hoofdstuk 5.57 'Vliegvelden' van titel II van VLAREM. Het betrof een aanpassing aan de onder artikel 5.57.1.2 §5 opgenomen dosis-effect relatie voor sterke hinder en de gehanteerde terminologie, teneinde deze te aligneren aan de dosis-effect relatie en terminologie zoals die ingevolge de omzetting van richtlijn 2020/367 wordt voorzien onder bijlage 2.2.4.3 van titel II van VLAREM.

De relevante stakeholders (o.a. de luchthavenbeheerders, leden van Werkgroep Uitvoering Richtlijn Omgevingslawaaï, gemeentelijke omgevingsambtenaren, Agentschap Zorg & Gezondheid,...) werden per mail op de hoogte gebracht van deze consultatie.

Er werden in totaal 8 inspraakreacties ontvangen: 3 inspraakreacties van individuele burgers, 2 inspraakreacties van een belangenvereniging, 1 inspraakreactie van het gemeentebestuur Huldenberg, 1 inspraakreactie van departement MOW en 1 inspraakreactie van Brussels Airport Company.

Het departement Omgeving heeft na principiële goedkeuring van voorliggend dossier aan elke inspreker een individueel antwoord bezorgd.

De belangrijkste wijzigingen aan het voorontwerp van besluit naar aanleiding van het openbaar onderzoek is het schrappen van de aanpassing aan hoofdstuk 5.57 omwille van het ruimere toepassingsbereik dan strikt vereist op grond van de omzetting van EU richtlijn 2020/367, alsook omwille van de in enkele inspraakreacties geformuleerde bezorgdheden op vlak van de continuïteit van de jaarlijkse hinderevaluatie (vergelijkbaarheid over de jaren heen).

Voor wat betreft een uitgebreide bespreking van de tijdens de publieke consultatie ontvangen inspraakreacties en andere doorgevoerde materiële rechtzettingen wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering, gevoegd bij het op 10 december 2021 principiële goedgekeurde ontwerp van besluit.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1 (omzetting richtlijn (EU) 2020/367)

Dit artikel bepaalt dat dit besluit voorziet in de omzetting van richtlijn (EU) 2020/367.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van titel II van VLAREM

Artikel 2 (artikel 1.1.2 VLAREM)

Artikel 2 beoogt in artikel 1.1.2. DEFINITIES GELUID (HOOFDSTUKKEN 2.2, 4.5, 5.32 EN 6.7) 'Beleidsstaken betreffende de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï (afdeling 2.2.4)' de vervanging van de definitie "schadelijke effecten" zodat het duidelijk is dat de effecten IHD, HA en HSD gevat zijn door deze definitie.

Artikel 3 (artikel 2.2.4.4.1. VLAREM)

Artikel 3 beoogt een toevoeging aan artikel 2.2.4.4.1 van titel II van VLAREM. Zo wordt aan paragraaf 7 van artikel 2.2.4.4.1 de volgende zin toegevoegd:

“De evaluatie en aanpassingen, die ingevolge de eerste zin in 2023 moeten plaatsvinden, worden uitgesteld naar uiterlijk 18 juli 2024.”

Dit heeft betrekking op de 5-jaarlijkse cyclus van opmaak geluidsactieplannen. Voor ronde 4 zou die normaal in 2023 vallen maar door Verordening 2019/1010 werd deze termijn opgeschoven naar 2024.

Artikel 4 (bijlage 2.2.4.3 VLAREM)

Artikel 4 beoogt de omzetting van Richtlijn 2020/367 te realiseren door de tekst die in bijlage 2.2.4.3 bij titel II van VLAREM is opgenomen, te vervangen door de tekst van de bijlage bij Richtlijn 2020/367. De tekst van de bijlage bij Richtlijn 2020/367 wordt integraal in bijlage 2.2.4.3 bij titel II van VLAREM overgenomen, met een paar tekstuele aanpassingen:

- De term ‘rustige gevel’ wordt gewijzigd in ‘stille gevel’. Dit komt overeen met de terminologie zoals opgenomen in bijlage 2.2.4.6. bij titel II van VLAREM.
- In Richtlijn (EU) 2020/367 wordt de term ‘treinverkeer’ bij de omzetting van de tekst in bijlage 2.2.4.3 bij titel II van VLAREM vervangen door de term ‘spoorwegverkeer’.
- In Richtlijn (EU) 2020/367 wordt de term ‘vliegtuigen’ bij de omzetting van de tekst in bijlage 2.2.4.3 bij titel II van VLAREM vervangen door de term ‘vliegverkeer’.
- In de formules werden de Engelstalige aanduidingen vertaald naar het Nederlands; dit betekent dat ‘road’, ‘rail’ en ‘air’ in bijlage 2.2.4.3 wordt vermeld als ‘weg’, ‘spoor’ en ‘lucht’.
- Daarnaast werden ook enkele aanpassingen aangebracht naar aanleiding van het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2021/308 van 20 juli 2021.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 5 (inwerkingtreding BVR 3 mei 2019)

Dit artikel beoogt het in werking laten treden van artikel 2 tot en met artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019⁸.

Artikel 6 (uitvoering van dit besluit)

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, belast is met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Voorliggend besluit heeft geen andere weerslag op:

- de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
- het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap
- de lokale besturen

dan de weerslag aangegeven in de nota bij het op 10 december 2021 goedgekeurde ontwerp van besluit.

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2019 tot wijziging van de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de beleidstaken betreffende de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï en de sectorale voorwaarden voor luchthavens, en tot opheffing van de beslissingen van de Vlaamse Regering van 7 september 2007 en 7 december 2007 betreffende de aanduiding van de bevoegde instanties in uitvoering van Richtlijn 2002/49/EG inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï

4. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State heeft advies 70.701/1 uitgebracht op 11 januari 2022 uitgebracht. Dit advies bevatte een aantal wetgevingstechnische aanbevelingen. Het besluit werd hieraan aangepast.

4. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerpbesluit wordt na definitieve goedkeuring overgemaakt voor publicatie in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de beleidstaken voor de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten over voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhail DEMIR

Bijlagen:

1. het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de beleidstaken voor de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai;
2. advies 70.701/1 van 11 januari 2022 van de Raad van State.